

E'DOZA

E'yo Munguni 'bu 'bazu nyaku beri

1 Okokele Mungu 'ba 'bu pi nyaku be. 2 Nyaku nde ovu pirini, afa alenia yo, angu biza ovu yi aliru ma dria; te Orindi Munguni ri yi nde ma dria 'dani.

3 Mungu 'yo ra, Diza ma ovu indi; diza nga di di ani. 4 Mungu ndre diza nde ovu onyiru; Mungu nga di diza nde ma esele co angu biza be ndu ndu. 5 Mungu nga diza ma ru 'da Etu'i, nga angu biza ma ru 'da Ini'i. Te ondre indi, o'biti indi, o'du alu.

6 Mungu 'yo ra, Afa ajaza ma ovu yi nde ma eselia agadua, ma awa yi pi ma esele yi azini be ndu ndu. 7 Mungu nga di afa ajaza nderi ede ra, nga yi afa ajaza nde ma etiaru pi ma esele co yi afa ajaza ma drilia ururi be ndu ndu. Te eri nga i 'ye 'dini. 8 Mungu nga afa ajaza nderi ma ru 'da 'Bu'i. Te ondre indi, o'biti indi, o'du iriri.

9 Mungu 'yo ra, Yi 'bu ma etiaru ma oku yi pari alua, angu a'wiru ma e'da i beni. Eri nga i 'ye 'dini. 10 Mungu nga di angu a'wiru ma ru 'da Nyaku'i, 'da vini yi te yi okupi tualuri ma ru Miri'i. Te Mungu ndre eri ovu onyiru. 11 Mungu 'yo ra, Nyaku ma idu ase, afa idiza ori 'yapi 'diyi pie, pati efi kapi suruti vusi orini ovuzo alenia 'diyi pie dria, nyaku ma dria. Eri nga i 'ye 'dini. 12 Nyaku nga di ase idu ra, afa idiza ori 'yapi suruti vusi 'diyi pie, pati efi kapi orini ovuzo alenia 'diyi pie, suruti yini vusi. Te Mungu ndre eri ovu onyiru. 13 Ondre indi, o'biti indi, o'du nari.

14 Mungu 'yo ra, Diza ndu ndu ma ovu afa ajaza 'buari ma alia ci, etu pi ma esele cozu ini be ra; yi ma ovu ecezaru, ewu pi ecezu o'du pie, eli pie, 15 yi ma ovu dizaru afa ajaza 'buari ma alia, diza fezu nyaku ma dria. Te eri nga i 'ye 'dini. 16 Mungu nga di diza ambo ambo ede iri, diza amboruri dri cezu opiru etu ma drilia, diza wcereri dri cezu

1 Yob 38: 4-7
Isa 42: 5;
45: 18
Yoh 1: 3
Kof 1: 16
Ebr 1: 10;
11: 3
Ece 4: 11
2 Yer 4: 23
Yer 31: 35
3 2 Kor 4: 6

Zab 104: 25, 26

6 Yob 37: 18
Zab 33: 6
Yer 10: 12

9 Yob 38: 8,
10, 11
Zab 33: 7;
95: 5
Yer 5: 22

11 Zab 104: 14

E'do 3: 22; 26
5: 1; 9: 6;
11: 7
Zab 8: 6-8
Isa 6: 8
Yak 3: 7, 9

14 Zab 104: 19
Yer 10: 2
Yoe 2: 30, 31
Mat 24: 19
Luk 21: 25
Mal 2: 14, 15
Mat 19: 4
Mar 10: 6
1 Kor 11: 7
Efe 4: 24
Kol 3: 10
E'do 9: 1, 7
Lev 26: 9
1 Tim 4: 3
16 Azi 4: 19
Zab 136: 7-9

opiru ini ma drilia; eri ede vini 'bi-
'bio indi. 17 Mungu nga yi 'ba afa
ajaza 'buari ma alia diza fezu nyaku
ma dria, 18 dri cezu opiru etu pi
ma drilia ini be indi, diza pi ma esele
cozu angu biza be ndu ndu. Te
18 Mungu ndre eri ovu onyiru.
19 Ondre indi, o'biti indi, o'du suri.

20 Mungu 'yo ra, Yi mirini ma
ezu afa acipi ovupi idri be 'diyi tre
tre, aria ma sa nyaku ma drilia uru
afa ajaza 'buari ma angu walaruria.
21 Te Mungu nga anyapa amboru
ovupi yia 'diyi 'ba ra, anyapa dria
idri be acipi aci yi ndeni ezule tre
'diyi pie, suruti yini vusi, aria dria
opile be 'diyi pie dria suruti yini
vusi. Te Mungu ndre eri ovu
onyiru. 22 Mungu nga di asi
ndriza fe yi dri, kini, Emi ma ti, emi
ma ezu tre, emi ma ga yi mirini ma
alia tre ani, aria ma ezu tre nyaku
ma dria indi. 23 Ondre indi, o'biti
indi, o'du towiri.

24 Mungu 'yo ra, Nyaku ma ezu
anyapa idri be 'diyi tre tre, suruti
yini vusi: anyapa akua 'diyi pi, afa
acipi aci valesi 'diyi pie, anyapa asea
'diyi pie dria suruti yini vusi. Te eri
nga i 'ye 'dini. 25 Mungu nga
di anyapa asea 'diyi o'ba ra suruti
yini vusi, anyapa akua 'diyi pie
suruti yini vusi, afa dria acipi aci
valesi nyakua 'diyi pie dria suruti
yini vusi. Te Mungu ndre eri ovu
onyiru.

26 Mungu 'yo ra, Ama ma ede
'ba wura amani vusi, e'daza amani
vusi indi; yi ma adri opiru e'bi miria
'diyi pi ma drilia, aria 'bua 'diyi
pie, anyapa akua 'diyi pie, angu
wudrikuru driari pie, afa acipi aci
valesi nyaku dria 'diyi pie dria.
27 Mungu nga di 'ba 'ba i ma
ngulupi ma wura vusi, ada 'ba eri
wura Munguniri vusi; o'ba yi agupi
pi oku be. 28 Mungu nga 'yo yi
tia, Emi ma ti, emi ma ezu kakau,
ma ga nyakua tre, nyaku ma ovu di
emi ma palaa; emi ma ovu di ani e'bi

miria 'diyi pi ma drilia opiru beni, aria 'bua 'diyi pie, afa idriru acipi nyaku ma dria 'diyi pie dria. 29 Mungu 'yo ra, Emi ndre, ma fe emi dri afa idiza dria ori 'yapi ovupi nyaku dria ma dria 'diyi pi, pati dria ovupi patiefi ori fepi 'diyi be 'diyi be 'bo; yi nga ovu emi dri nyakaru. 30 Ma fe vini ase ibiru nyakaru anyapa dria asefa 'diyi pi dri 'bo, aria dria 'bua 'diyi pie, afa dria acipi aci valesi nyaku dria ovupi idri be 'diyi pie dria. Eri nga ovu 'dini. 31 Te Mungu ndre afa erini o'bale 'diyi dria, te mi ndre, eri onyiru tu. Ondre indi, o'biti indi, o'du aziari.

2 'Bu pi ma 'baza de di yi ra nyaku pie, ongulumu yiniri be dria. 2 O'du azirisi Mungu de azi erini 'yeleri ra, eri nga di ava li o'du azirisi azi dria erini 'yeleri ma vutia. 3 Mungu nga di asi ndriza fe o'du aziriri dri, nga eri 'ba alatararu, a'disiku o'du ndesi Munguni ava lile azi dria erini 'bale azini 'yeleri ma vutiarisi.

E'yo Adamu pini ovuzu amvu Edeniar

4 'Baza 'bu pini nyaku beri ma e'yo ndra 'dini, ndra erini yi 'baria, o'du Yehova Munguni 'bu pi edezu nyaku berisi. 5 Afa idiza amvuari ndra nga nyakua yo, ase nyakaru amvuari engani ndra nga ku, Yehova Munguni ndra nga ozoo fele 'dizu nyaku ma dria kurisi, azini vipi ipdi 'ba ngapi amvu 'yapirini ndra nga ovule yorisi; 6 te luru adri ndra tu nyaku driasi, yi fezu angu ma dria dria. 7 Yehova Mungu ede ndra 'ba ma wura irifura nyakuaris, vu ava idriniri eri ma omvulea ci; 'ba nde ofu di ani ovuzu orindi idri beriru. 8 Yehova Mungu ede ndra amvu, kala etuni efuzualeruria Edenia; 'ba ndra agu nde erini edeleri alenia 'daa. 9 Yehova Mungu fe pati dria ovupi ndrizaru ndrzasiri pi ma enga nyaku ma alia, pati dria onyiru nyakasiri pie, pati idriniri indi amvu ma eselia agadua, pati onitani onyi pi ma e'yo nizu onzi beri be.

10 Yi ara efu Edeniarisi razu yi fezu amvu nde dri, engazu 'dasi nga i awa eca ovuzu yi e'busiru su. 11 Okori ma ru Pisoni'i; 'diri yi ara angu dria Havilani, pari meleni

29 Yob 36: 31
Zab 104: 14,
15; 145: 15,
16
Dan 10: 4 14

30 Zab 104: 27,
28; 147: 9

31 Zab 104: 24
1 Tim 4: 4

2 Efu 20: 11;
31: 17
Ebr 4: 4

E'do 1: 20, 24 19

E'do 15: 12 21
1 Sam 26: 12

7 E'do 3: 19;
7: 22
Yob 33: 4
Ekl 12: 7
1 Kor 15: 45,
47

E'do 29: 2 23
Lip 9: 2

2 Sam 5: 1
1 Kor 11: 8

Efe 5: 30
8 E'do 13: 10

Isa 51: 3
9 E'do 2: 17;
3: 22

Ece 22: 2, 14
Mat 19: 5 24

Mar 10: 7
1 Kor 6: 16
Efe 5: 28-31

Mat 10: 16 1
Ece 12: 9;
20: 2

11 E'do 25: 18
1 Sam 15: 7

ovuzuri, acepi kururi'i; 12 mele angu ndeniri onyiru tu; aya bide-liumiruri pi indi 'daa oni onukiruri be. 13 Yi ara iriri ma ru Gihoni'i; yi ara nde angu dria Kusini acepi kururi'i. 14 Yi ara nari ma ru Hidekeli'i; eri yi ara efupi Asuria ma driliari'i. Yi ara suri ma ru Ufirate'i.

15 Yehova Mungu nga agu nde 'du ra, nga eri 'ba amvu Edeniar ma alia azini ngazu azini ageini tezu. 16 Yehova Mungu nga e'yo azi 'ba neri ma tia kini, Mi eco pati amvu ma alia 'diyi ma efi nya dria mini lelerile; 17 te mi ma nya pati onitani onyi pi ma e'yo nizu onzi beri ma efi ku, a'disiku o'du mini efini nyazurisi mi nga dra adada.

18 Yehova Mungu 'yo ra, Agu ndeni ovuzu a'dule 'dini ovuni onyiru ku; ma nga 'ba eri aza kopi ecopi eriniruri 'ba ra. 19 Yehova Mungu nga anyapa dria asefa 'diyi pi ede nyakusi, aria dria 'bua 'diyi be, nga yi eji agu nde vu, ndrrezu kani eri nga yi ma ru o'da ngonni ngonni yani; te afa dria idriru 'diyi ma ru agu ndeni 'daleri ka ndra ngonni ti, nga ovu ruruni. 20 Agu nde nga ru fe anyapa akua 'diyi pi dri, aria 'bua 'diyi pie, anyapa dria asefa 'diyi pie dria; te agu nde dri yi isuni nga 'ba eri aza kopi ecopi eriniruri ku. 21 Yehova Mungu nga fe o'du ma 'be agu nde dikilidi, eri nga di o'du ko ani; eri nga ejefala erini nze alu ra, nga zani omvi parinia dika; 22 Yehova Mungu nga ejefala erini nzele agu nde ma ruaari ede okuru, nga eri eji agu nde vu. 23 Agu nde nga 'yo ra,

'Diri curu'do fala maniri ma azi, eri za maniri ma azi indi; yi nga eri ma ru 'da Oku'i, yini eri nzele Agupi ma ruaarisi.

24 E'yo 'disi 'bani nga i ma ati pi ku i andri be, nga i ebi oku ini be, yi iri tro nga efu rua aluru. 25 Yi ndra iri tro pililiru, agu nde pi oku erini be, te yi ovuni ndra drinza be ku.

Adamu pini e'yo Munguni gazu siri

3 Isu de uri ovu lokiri be aga anyapa asefa Yehova Munguni 'bale 'diyi ma azi dria ra. Eri nga 'yo oku ma tia, Mungu 'yo adaru

kini, Emi ma nya pati amvu ma alia 'diyi ma azi ma efi ku ya? 2 Oku nga 'yo uri ma tia kini, Ama eco pati amvu ma alia 'diyi ma efi nya ra; 3 te e'yo pati amvu ma alia agaduari ma efinisi, Mungu 'yo ndra ra kini, Emi ma nya eri ku, emi ma elo vini eri ma rua ku, emi kazu drazu ku. 4 Uri nga 'yo oku ma tia kini, Emi ngani dra ku fo! 5 A'disiku Mungu ni ra kini o'du emini ngazu eri nyazurisi, emi mileni nga yi zi ra, emi di nga ovu Mungule e'yo onyiruri pi nizu e'yo onzi be. 6 Oku ka ndre pati nde ovu onyiru nyazaru, azini ovu ndrizaru ayiko fezu 'ba milia, azini kini eri pati 'bani lele tu 'ba 'bazu onduaru beniri, eri nga efini 'du ra, nga nya ra; nga fe vini agupi erini dri, eri nga nya indi. 7 Yi iri tro ma mile nga yi zi ra, yi ni yi ovu pililiru; yi nga ani elio bi eci tualu, nga yi ede yi dri bongoru.

8 Yi nga Yehova Mungu ma o'duko eri erini aciria amvu ma alia etusini ambiria 'boria; agu nde pi nga yi ozi okuni be Yehova Mungusi pati amvua 'diyi ma eselia. 9 Yehova Mungu nga agu nde omve, nga 'yo eri tia, Mi ngoa ya? 10 Eri nga 'yo ra, Ma eri o'duko mini amvu ma alia, te ma ovu urisi mani ovule pililirurisi; ma zi ma ani. 11 Eri nga 'yo kini, A'di kini mini, mi pililirurini ya? Mi nya pati efi mani e'yoni azile mi tia 'bo kini ma nya kuri'i ya? 12 Agu nga 'yo ra kini, Oku mini fele ma ovu ma beri fe patiefi nde ma drini, ma nya ani. 13 Yehova Mungu nga 'yo oku tia, E'yo mini 'yele 'dini 'diri a'di e'yoni ya? Oku nga 'yo ra, Uri ici mani, ma nya ani. 14 Yehova Mungu nga 'yo uri ma tia,

Mini e'yo 'diri 'yele 'borisi,
mi ovu trizaru aga anyapa akua
'diyi dria ra,
aga vini anyapa aseca 'diyi dria
indi;
mi nga mi ose agatisi,
mi nga irifura mbe
idri mini ma o'du vusi dria.

15 Ma nga anguonzi 'ba emi eselia oku be,
ori mini pi ma eselia ori erini
be;

Yoh 16: 21 16
1 Kor 11: 3
Efe 5: 22-24
Tit 2: 5
3 E'do 2: 17

4 2 Kor 11: 3
E'do 5: 29; 17
Ekl 2: 22, 23
Rum 8: 20-22

6 Hos 6: 7
Rum 5: 12
1 Tim 2: 14

E'do 2: 7 19
Yob 34: 15

8 Yob 31: 33
Zab 139: 1-12
Yer 23: 23, 24

10 Yob 23: 15
E'do 2: 9; 22
3: 5

12 O'be 28: 13

E'do 2: 8 24
Zab 104: 4
Ebr 1: 7

14 Isa 65: 25
Mik 7: 17

15 Isa 7: 14
Mat 1: 23, 25
Luk 1: 34, 35
Rum 16: 20
Gal 4: 4
Ece 20: 1-3
Efu 23: 19 3
Lev 2: 12

1 Kaini ma efi Isua'i.

eri nga mi dri gba ra,
mi nga eri ma paedu ga ra.
16 Eri 'yo oku ma tia,
Ma nga candi mini ere kakau,
anzi osiza mini ma alia;
mi nga di anzi osi candisi,
e'yo mini leleri nga ovu agupi
mini ma dria,
eri nga ovu mi drilia opiruni.
17 Te Adamu ma tia eri 'yo 'dini,
Mini oku mini ma ti erile 'borisi,
mini pati mani e'yoni azile mi
tia kini,
Mi ma nya efini ku-ri
ma efi nyale 'borisi,
nyaku ovu di trizaru e'yo minisi;
mi nga kazani nya ocokosi o'du
mini ovuzu idrirurisi dria;
18 eri nga oci pi ka mi dri avae fi be;
mi nga afa idiza amvuari nya'i.
19 Mi nga enya mini nya
ondi mi andretiarisi
de nga mi mvini nyakua ku,
yini mi 'dule eri ma aliarisi;
te mi irifurani,
mi nga mvi dika irifuraru.

20 Agu nde nga i ma oku ma ru
'da Eva'i, erini ovule 'ba dria idri be
'diyi ma andrinirisi. 21 Yehova
Mungu ede Adamu pi dri oku be
enyi bongoru, osu yi ani.

22 Yehova Mungu 'yo ra, Mi
ndre, agu eca ovu ama ma azile 'bo,
onyi pi ma e'yo nizu onzi be; te
curu'do, kazu muzu dri ejuzu pati
idriniri 'duzu indi, nyazu, ovuzu
idriru 'dani 'dani beni ku—23 e'yo
'disi Yehova Mungu pe eri ma ti
amvu Edeniarisi amve, nyaku ndra
Munguni eri e'duzu aleniarisiri
'yazu. 24 'Dini eri dro di agu nde
ra; eri nga Kerubi piyi o'ba amvu
Edeniari ma kala etuni efuraleruria,
sei aciandre be i ojapi kala driasiri
be, geri muzu pati idrini vuri ma ta
mbazu.

The Bible in Lugbara

© United Bible Societies 1966

BFBS-1978-20M-053 ISBN 0 564 00023